

§ 25.

**Причини за гонението на християнитѣ отъ
язичниците.**

Богато се свършили гоненията на църквата отъ страна на Иудеитѣ, захванали се страшни, които се продължили 2¹/₂ вѣка, гонения отъ язичниците.

Главната и обща причина на язичниците — е тази съвършенна противоположностъ на учението християнско на утвърденитѣ обичаи, нрави и възгледи на язичеството. Язичниците търпѣли всѣкаква вѣра, стига само тя да имъ не бърка да си живѣятъ по старому. Християнската вѣра въ всичко измѣнявала начинътъ на живота. Намѣсто егизмъ — проповѣдвала любовъ; намѣсто гордостъ туряла смирені; на мѣсто раскошътъ, който достигналъ въ римската имперія до страшни размѣри, изисквала въздържание и постъ; искоренявала многоженството; възвисила значението на робитѣ; викала богатитѣ къмъ милосердие и благотворностъ. Тѣзи борба на новитѣ начала съ старитѣ язически порядки била толкози голѣма, щото расклатила зданието на римската имперія. Старийтъ ѝ организъмъ неможѣлъ да задържи силитѣ на новото учение и билъ длъженъ да се распадне. На нейното мѣсто, по промисълтъ Божий, се вдигнали отъ дълбочината на Азия нови народи. Въ врѣме на борбата християнството съ язичеството, неизброими тълпи бързали да навлѣзжтъ въ границатѣ на гръко-римскитѣ миръ, и въ тѣхнитѣ млади сърдца тамъ съ всичката си сила положило влиянието си новото християнско учение.

При тази обща причина, ненавистта на язическиятъ миръ къмъ християнството, дѣйствували частни причини отъ страна на проститѣ народъ, на образованата публика, отъ страна на жрѣцитѣ, на оракулитѣ и отъ страна на други привърженици на старийтъ порядъкъ, и на конецъ, отъ областнитѣ правители и императоритѣ.

Проститѣ народъ видѣлъ, че християнитѣ се отдѣляватъ отъ него по вѣра, по образътъ на живота, и тълкувалъ това, по своитѣ груби понятия вѣдно за християнитѣ. Напр.: християнитѣ не приносили язически жертви, — за това ги наричали безбожници; християнитѣ не участвували въ язическитѣ увеселения, противни на тѣхната нравственностъ, — за това ги наричали врагове на челоувѣческиятъ родъ, челоувѣконенавистници. При това простата масса,